

handle efter en Snor; de havde som Embedsmænd — derfor fik de deres Løn — kun at lystre Ordre, at „makke ret“. I Modsætning dertil stod en anden Opfattelse, som gik ud paa, at der skulde tages et væsentligt Hensyn til den enkelte Præsts Samvittighed og Overbevisning, og at der i Henhold hertil maatte gives ham Frihed til under Ansvar at træffe sin Afgørelse. Denne Anskuelse, som jeg i disse Aar stod som Forfægter for, var ikke imødekommet ved det Lovforslag om Ægteskabs Indgaaelse, som fremsattes fra den ærede Justitsministers Side i forrige Samling. Det var ikke den enkelte Præst, der havde Afgørelsen, den var ganske vist heller ikke henlagt til Kultusministeren, saaledes som nu, men den var lagt i Biskoppernes Haand. Det hedder i Bemærkningerne til Forslaget: „Reglerne for, om kirkelig Indvielse af det borgerlige Ægteskab skal tilstaa eller nægtes, maa fremgaa som Resultat af almindelige kirkeretlige Overvejelser og kunne aldrig blive noget personlig-konkret Spørgsmaal, med Hensyn til hvis Afgørelse det overlades til den enkelte Præst at følge sine subjektive Meninger“. Jeg fandt mig allerede den Gang paa Grund af min Fortid foranlediget til at gøre Indsigelse mod denne Bemærkning, og det er da selvfølgelig tilfredsstillende for mig at se, at jeg har faaet Medhold fra en Side, hvorfra jeg lige saa lidt som vistnok andre havde ventet at faa den. Det er den for mig glædelige Side ved denne Dom, men den har unaegtelig ogsaa en anden Side. Jeg maa tilstaa, at jeg havde ikke ventet, at denne Frihed for Præsterne skulde blive anerkendt, saa længe vi ikke have faaet det, som svarer dertil, nemlig Frihed for Borgerne til at vælge mellem kirkelig og borgerlig Vielse eller, hvad jeg afgjort vilde foretrække, den almindelige borgerlige Form for Ægteskabs Indgaaelse med Frihed for Præster og Menighedsmedlemmer over for den kirkelige Indvielse. Det havde jeg ikke ønsket, og jeg mener, at vi, selv om denne Dom ikke vil lette os Arbejdet, ikke bør standse i Bestræbelserne for at skaffe Borgerne den Ret, de endnu ikke have opnaaet. Der er endnu ikke fremkommet Udtalelser fra den ærede Regering særlig fra den ærede Justitsminister og den ærede Kultusminister om, hvorvidt de agte at tage denne Sag op igen. Jeg ved ikke, hvorvidt der skulde findes Anledning i mine Udtalelser til at fremkomme med videre Yttringer derom, men jeg tror, at Sagen er paa-trængende.

Det var de Bemærkninger angaaende større Spørgsmaal, som jeg vilde tillade mig. Saa var der nogle mere specielle Spørgsmaal, som jeg nu vender mig til. Der er da først Spørgsmaalet om kvindelige Telegrafisters Stilling. Herom vil jeg gøre nogle Bemærkninger til den ærede Minister for offentlige Arbejder (Hage). Der er nemlig sket det, siden vi sidst vare samlede, at en kvindelig Telegrafist, som i mange Aar havde været i Telegrafvæsenets Tjeneste, og mod hvis Forhold i Tjenesten der ikke var rettet nogen Anke, er bleven afskediget, fordi hun giftede sig. Det er for saa vidt ikke nogen ny Praksis, som det har været Skik inden for Telegrafvæsenet, i alt Fald siden 1872. Der foreligger nemlig, efter hvad der er blevet mig meddelt, en Resolution fra det Aar, som gaar ud paa, at „ligesom ingen gift Dame kan vente Ansættelse ved Telegrafvæsenet, saaledes ville de alt ansatte blive afskedigede, naar de gifte sig“, og det er jo sikkert den Resolution, man i dette Tilfælde fra sidste Foraar har holdt sig til. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at det fremgaa af selve denne Resolution, at man den Gang levede under andre Forhold end nu. Det hedder jo der, som jeg citerede: „ligesom ingen gift Dame kan vente Ansættelse ved Telegrafvæsenet“, men det gælder ikke længere, i alt Fald kan jeg ikke se rettere, end at det vil komme i bestemt Strid med § 3 i Loven af 19. December i Fjor om Lønninger ved Telegrafvæsenet, og som for saa vidt indeholdt den samme Bestemmelse, som fandtes i den gamle Lov om dette Emne, Loven af 1889, thi det hedder der: „Kvinder have lige Adgang med Mænd til at oplæres og ansættes i Statens Tjeneste ved Telegrafvæsenet“, men naar Kvinder have lige Adgang med Mænd, og der ikke er gjort nogen Undtagelse for gifte Kvinder, og gifte Mænd have Adgang til Ansættelse, saa indser jeg ikke, at man kan udelukke gifte Kvinder. Men saa passer den gamle Resolution ikke længere. Men bortset herfra mener jeg, at der i selve den nugældende Regel om Ansættelse ligger ogsaa noget om Afskedigelse, nemlig dette, at en Kvinde bør ikke afskediges af andre Grunde end saadanne, der vilde have ramt en Mand i samme Stilling. Saadan maa det opfattes, naar det skal forstaaes loyalt. Jeg vilde sætte Pris paa at høre en Udtalelse fra den ærede Minister for offentlige Arbejder angaaende dette Spørgsmaal. Jeg tvivler ikke et Øjeblik om, at han ser med megen Velvillie paa de Anskuelser,